
«Не багата я і проста, но чесного роду...»

(Образ Наталки як уособлення кращих рис української жінки
за твором І. Котляревського «Наталка Полтавка»)

Романенко Л. Є., учителька української літератури,
Рижкова Т.С., учителька української літератури, директор
КЗ «Мереф'янська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 6»
Мереф'янської міської громади Харківського району

Мета:

- удосконалювати вміння учнів характеризувати дійових осіб; ознайомити з традиційними моральними засадами української молоді;
- розвивати естетичні смаки, сприяти розвитку усного зв'язного мовлення; виховувати дівчат і юнаків на прикладі народної моралі.

*Мораль чиста – краще всякого намиста
Народна мудрість*

1. Вступне слово.

Українська дівчина... Як поетично оспівано красу української дівчини, її душу в народних казках, легендах, піснях! А скільки письменників змалювали її красу! Цінувалася скромність, працьовитість дівчини, її розум, внутрішня краса, пошана до батька й матері, до старших. Чи є зараз такі дівчата, чи може бути Наталка взірцем і в чому хочеться її наслідувати? Чи актуальний цей образ сьогодні? На ці запитання пропонуємо вам дати відповідь на нашому уроці.

2. Бесіда з учнями:

- Якою піснею починається п'єса «Наталка Полтавка», хто її співає? (*Віють вітри, віють буйні», Наталка.*)
- Чим закінчується твір? (*Піснею «Ой я дівчина Полтавка...».*)
- Хто з героїв п'єси «Наталка Полтавка» першим назвав Наталку Полтавкою? (*Микола.*)
- Якою ж ви уявляєте Наталку після знайомства з п'єсою? (*Ілюстрації до п'єси, коментарі.*)

3. Робота груп.

- Перша група, що досліджувала образ Наталки, робить висновок, що вона:

▪ розумна; ▪ красива; ▪ добра; ▪ дотепна; ▪ розсудлива; ▪ трудяща; ▪ рукодільниця; ▪ сповнена почуття людської гідності;	▪ лірична натура; ▪ рішуча; ▪ вірна в коханні; ▪ здатна на самопожертву заради щастя близької людини – матері, співчутлива до неї; ▪ з пошаною ставиться до старших.
--	--

Учитель:

1. Які риси характеру Наталки найбільше подобаються вам?
2. Охарактеризуйте особливості мови Наталки. Як у мові героїні виявляються її риси? (*Робота з підручником, учні наводять приклади.*)
 - Друга група, що оцінювала образ Наталки очима інших героїв твору, зачитує цитати:

- ✓ «Сирота, та ще й бідна...» (*Виборний*).
- ✓ «Наталка без душі його любить, через його всім женихам одказує...» (*Виборний*).
- ✓ «...Та скажу вам, що вона добра у мене дитина; вона обіщала для мого покою за першого жениха, ... вийти заміж» (*Терпилиха*).
- ✓ «Об розумі і добрім серці Наталки нічого говорити...» (*Виборний*).
- ✓ «Я хоть дівка молода,
Та вже знаю, що біда» (*Микола, пісня*).
- Слово третій групі, яка досліджувала, як характеризується головна героїня в її піснях, аріях, які вона виконує, у монологів, діалогах, у її вчинках. (*Учні наводять приклади*).

Учитель. Важливе місце в побудові п'єси відведено пісням. Скільки їх у творі (22). У нас є кому заспівати одну з пісень, яку виконувала Наталка, бо серед вас є учасники шкільного хору «Райдуга».

- Четверта група досліджувала драматургічний образ Наталки та зробила висновок, що п'єса «Наталка Полтавка» має багату сценічну історію. Роль Наталки виконували талановиті акторки Марія Заньковецька, Оксана Петрусенко та Марія Садовська-Барілотті.

У багатьох сучасних театрах із великим успіхом іде вистава «Наталка Полтавка». Наприклад, у Національному академічному драматичному театрі ім. І. Франка роль Наталки виконували Н. Ярошенко та Н. Міхіна. Театри долучають молоде покоління до кращих зразків національної спадщини. Кінематографісти вперше звернулися до п'єси «Наталка Полтавка» в 1911 році. Роль Наталки у фільмі 1976 року виконала К. Осьмяловська, а Наталя Сумська зіграла роль Наталки у фільмі 1978 року. (*Перегляд епізоду з фільму: Наталка і возний*).

Ми говорили сьогодні на уроці про дівочу скромність, гордість, чистоту. Про українську дівчину, горду тим, що вона чесного роду. А як ви розумієте, що означають вислови «чесна дівчина», «чесного роду»? Чи потрібно про це говорити в наш час? Чому? Якою повинна бути сучасна українська дівчина? (*Учні висловлюють свої думки й визначають спільні риси Наталки і сучасної дівчини*).

Висновок. Образ Наталки Полтавки не в'яне і не старіє. Нам близький і дорогий образ жінки, багатой духовно, чесно, працьовитої, сердечної. З роками такі ідеали не старіють, вони вічні.

Стежками рідного краю

(бібліоквест)

Ніколаєнко В. О., учитель
Барвінківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 3
Барвінківської міської громади Ізюмського району

Квестери (учні середнього шкільного віку) збираються в бібліотеці, знайомляться з координаторами квесту – учителем і бібліотекарем.

Бібліотекар-координатор:

Вітаю учасників квесту – чудової пригодницької гри. На вас чекає весела подорож-змагання, пошуки «скарбу». Ділимося на 2 команди: «Сині» та «Жовті».